

FEDOR VALIĆ

(1923. – 2013.)

Ove godine, 26. listopada, zauvijek nas je napustio Fedor Valić, dopisni član Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti i *professor emeritus*.

Profesor Valić rođen je u Zagrebu, 26. lipnja 1923. Srednjoškolsko obrazovanje obavio je u Klasičnoj gimnaziji u Zagrebu. Diplomirao je kemiju na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu 1950. godine.

Godine 1951. zaposlio se u Institutu za higijenu (medicinu) rada. Doktorat znanosti stekao je 1954. na fakultetu na kojem je i diplomirao. Bio je zatim na usavršavanju u SAD-u na području zdravstvene ekologije i ekologije rada. Godine 1956. prihvatio je posao stručnog savjetnika u sjedištu Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) u Ženevi. Nakon trogodišnjeg boravka odnosno rada na području zdravstvene ekologije i ekologije rada vraća se u Zagreb, gdje se u Školi narodnog zdravlja (ŠNZ) osniva odjel za ekologiju rada; Valić postaje njegovim voditeljem. Godine 1962. izabran je za izvanrednog profesora na Medicinskom fakultetu u Zagrebu, a 1966. postaje redoviti profesor. Od 1964. do 1970. pomoćnik je, a od 1970. do 1975. direktor Škole narodnog zdravlja “Andrija Štampar”. Godine 1978. na poziv SZO preuzima dužnost regionalnog savjetnika za zdravstvenu ekologiju u zemljama istočnog Mediterana. Godine 1980. vraća se u Centralni ured SZO u Ženevi kao znanstveni savjetnik u međunarodnom programu *Chemical Safety*, gdje ostaje do 1983. kada se vraća u Zagreb na dužnost predsjednika Odjela za ekologiju rada Škole narodnog zdravlja “Andrija Štampar”.

U razdoblju od gotovo 40 godina aktivnosti u zdravstvenoj ekologiji i ekologiji rada prof. Valić je obavio posao kao privremeni konsultant u 39 zemalja širom svijeta. Vodio je poslijediplomske studije na području zdravstvene ekologije u 11 zemalja istočnog Mediterana, istočne Afrike, jugoistočne Azije, zapadnog Pacifika i Južne Amerike. Unutar svoje međunarodne aktivnosti nastavio je s djelovanjem i na sveučilištima u Bruxellesu, Louvainu, Bostonu, Los Angelesu, Berkeleyu i Londonu.

U okviru aktivnosti u našoj zemlji bio je u dva navrata prodekan Medicinskog fakulteta u Zagrebu (1970., 1972.) te također u dva navrata prorektor Sveučilišta u Zagrebu (1976., 1978.). Osim rada na matičnom fakultetu bio je nositelj kolegija na poslijediplomskim studijima Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, Rudarskog fakulteta i Fakulteta kemijskog inženjerstva u Zagrebu. Bio je aktivan i nakon umirovljenja, kao voditelj smjera Sanitarno inženjerstvo današnjeg Zdravstvenog veleučilišta u Zagrebu (1996.-2002.).

Fedor Valić

Uz sažeti opis nastavnih, savjetodavnih i sličnih aktivnosti u svijetu i u nas na području zdravstvene ekologije, ekologije rada te kemijskog inženjerstva prof. Valić značajno mjesto zauzima u specifičnim istraživačkim problemima. Bio je voditelj vrlo visoko ocijenjenih međunarodnih projekata (*Effects of vegetable dust on respiratory function of industrial workers; Biological significant of some metals as airpollutants; Early detection of health hazards due to asbestos exposure*) te niza domaćih projekata (*Djelovanje žive u okolišu na enzimatske sisteme i raspodjelu izomera koproporfirina; Ispitivanje karcinogenih aerosola u atmosferi; Zdravstvena i ekološka opravdanost zamjene prirodnih vlakana umjetnim mineralnim vlaknima; Odgovor humanog organizma na ekspoziciju aerogenim vlaknima*). Iz rada na tim problemima te iz stručne i nastavne aktivnosti objavio je 294 naslova od kojih je 151 rad tiskan u inozemstvu, a 82 rada u časopisima referiranim u indeksima CC i SCI.

Profesor Valić bio je mentor 31 magistarskog ili doktorskog rada. Obnašao je brojne funkcije u domaćim i međunarodnim društvima i organizacijama; između ostalog bio je potpredsjednik Međunarodne organizacije medicine rada (ICOH), predsjednik Međunarodne organizacije za industrijsku higijenu i predsjednik Hrvatskog društva za zaštitu zraka. Počasni je član Egipatskog udruženja javnog zdravstva te Udruženja medicine rada Argentine.

Dobitnik je Ordena rada sa zlatnim vijencem (1970.) i Državne nagrade za životno djelo (1992.).

Bio je redoviti član Akademije medicinskih znanosti Hrvatske. Za dopisnog člana Jugoslavenske (sada Hrvatske) akademije znanosti i umjetnosti izabran je 1977. godine.

Profesora Fedora Valića upoznao sam davnih godina. Usko smo surađivali. Dugo vremena bili smo zajedno angažirani kao ispitivači u komisijama za specijalistički ispit liječnika medicine rada. Bio je član Odbora za medicinu rada, sporta i zdravstvenu ekologiju Akademijinog Razreda za medicinske znanosti, na čemu sam mu posebno zahvalan.

Profesor Fedor Valić, dopisni član naše Akademije i *professor emeritus*, uvelike nas je zadužio svojim predanim, neobično obimnim, uspješnim radom i djelovanjem. Zadržat ćemo ga u našem trajnom sjećanju.

Marko Šarić

POPIS IZDANJA
HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI
I UMJETNOSTI

IZVJEŠĆE O FINANCIJSKOM
POSLOVANJU

ZAKLADA HRVATSKE AKADEMIJE

